

skulde have stillet Ændringsforslag om, at Lovforslagets Paragraffer fra § 1 til den sidste skulde udgaa, saa kunde det være, vi kunde have faaet det igennem. Og maa jeg i denne Forbindelse endnu sige til, at jeg troede dog ikke, at man her i Tinget skulde vedblive at høre — vi hørte jo noget lignende fra det ærede Medlem for Odder (Beth-Espensen) ved forrige Behandling og nu igen fra det ærede Medlem for Odense Amts 5te Valgkreds — den Tale, at vi ikke skulle behandle Lovforslag med fuld Alvor, fordi vi have en Mening om, at de mulig ikke ville behage de andre Lovgivningsfaktorer. Skulle vi da ganske forkaste det private Initiativ? Skulle vi kun tage mod de Lovforslag, der komme fra anden Side, og sidde og behandle dem? Skulle vi ikke have Lov til at høre vore egne Tanker frem? Og hvis vi gøre det, skal det saa stemples som „Udrammen af Teorier“, som ørkesløse Diskussioner, eller hvad man nu kalder det? Nej, den Tanke skal visseilig ikke finde megen Tilslutning her i Tinget, saa længe man overhovedet her holder paa Folketingets Ret og det private Initiativ. Det ærede Medlem talte om, at det vilde blive smaat med den personlige Frihed, hvis det moderne Frisind, som han kaldte det, og som han altsaa mente, at Flertallet her staa som Repræsentant for, fik Magten Afbrydelse af (Lohmann) ja, men det jagde det ærede Medlem i alt Fald; og da vil jeg rigtig nok spørge: hvor er da den personlige Frihed nu i vor Lovgivning paa dette Omraade? Der er ikke Spor af den, ikke Spor! Der er kun den Forskel mellem vort Forslag og den bestaaende Ordning, at efter den bestaaende Ordning tvinger man Folk til at modtage det hellige, som de maaste forarges over, og behandler derigennem det hellige uværdigt, men efter vort Forslag tvinge vi dem kun til et, nemlig til at lade Staten være Medvidder ved deres Ægtefæls Indgaaelse, hvad den ogsaa er nu gennem Præsten, medens vi sige, at den skal være det gennem verdslige Embedsmænd. Det er jo hele Forskellen. Vi indføre ingen som helst ny Tvang, kun det, at Staten repræsenteres gennem andre end gejstlige Embedsmænd. Vi indføre ingen som helst ny Tvang ud over det, at vi befri Kirken for den Skamlet, det nu er for den, at den lader sig bruge som „Byntekone“, som afdøde Pastor Brandt kaldte det, ved højtidelige Lejligheder eller som Led i en Tvangsforanstaltning, som jeg selv tidligere har kaldt det. Men vi indføre ingen som helst ny Tvang. Og netop naar vi holde os til Ægtefælsforstandere i hvert Sogn og ikke følge det ærede Medlem og

andre, der ville have Herredsfogederne til det, saa formindste vi saa meget som muligt den ny Byrde, der lægges paa Befolkningen, og det er ogsaa væsentlig derfor, vi have holdt paa det. Jeg maa sige, at jeg har megen Respekt for det ærede Medlems store Evner, men naar han udtalte som sit Ideal af Ordningen paa dette Omraade, at vi skulde finde „en fælles almindelig Form“, som kunde „paa Grundlag af den kristelige Livsanskuelse og Kultur“ forene alle, saa gaar det over min Forstand. Det ærede Medlem er imod borgerlig Ægteforening som fælles almindelig Regel for alle. Vil han da have det, vi have nu, ja endnu værre end det, vi have nu, nemlig kirkelig Vielse for alle, og tror det ærede Medlem, at han derved imødekommer den personlige Frihed? Det kan jeg dog ikke tro, thi saa ødelegger han endogaa den Smule Frihed, man har nu til at gaa ud af Folkekirken og saa saa borgerlig Vielse. Det ærede Medlem mente ogsaa, at det var et Vidnesbyrd om vor „Kultur“, om vort „moderne Frisind“, naar vi brugte Udtrykket „Parterne“ i Stedet for — ja, jeg ved ikke, hvad for et Udtryk, det ærede Medlem vilde have. Dertil vil jeg sige, at det er med beraad Hu, vi have ændret det paa de Punkter, hvor vi have gjort det. Hvad vil det ærede Medlem kalde de to Parter? Vil han kalde dem Brudeparret? Ja, men det kan han jo dog ikke kalde dem, før paa Bryllupsdagen, og da kalde vi dem ogsaa Brudeparret. Det vilde det ærede Medlem se, hvis han havde undersøgt vore Ændringer. Og efter Vielsen kalde vi dem Ægteparret. Altsaa vi kalde dem netop ikke altid Parterne. I det Djeblit, vi med Rette kunne bruge Udtryk som Brudeparret, Ægteparret; Ægtefolkene, gøre vi det, men før de ere blevne det, kende vi ikke noget andet Udtryk, som bedre rammer Tanken, end „Parterne“. Naar det ærede Medlem saa vedblivende taler om, at vi skulde høre mere efter Befolkningens store Flertal end efter Fremstridsmænd eller Fremstridskvinder, eller hvad det var han kaldte dem, saa vil jeg sige, at jeg tror dog, at vi kunne tage os det ærede Medlems Modstand i saa Henseende let. Naar vi vide, at vi staa med en Bonde som N. S. Termansen, med en Præst som C. S. Brandt, med den store Del af Kirkekommissionens læge og gejstlige Medlemmer og ikke mindst da med Grundtvig selv paa vor Side, saa tror jeg nok, at vi kunne være bekendte, hvem vi ere i Selstabs med, og hvis Tanker, vi kæmpe for at gennemføre, lad saa ogsaa det ærede Medlem komme med sine mere og mindre behagelige Ytringer imod os.